

1

Gradu on vaativin opintoihisi sisältyvä suoritus. Graduseminaari on keksitty sitä varten, että seminaariin osallistuminen helpottaisi gradun tekemistä. Graduseminaari on olennaisesti *kaikkien osanottajiensa yhteistyötä*, ei pelkästään ”ohjaajan” ja ”opiskelijan” keskinäistä vuoropuhelua. On vaikea liikaa korostaa sitä, että kollegojen graduongelmien pohtiminen ja niistä keskusteleminen helpottaa olennaisesti oman gradun tekemistä. Kollegan gradua koskeva keskustelu ja ideointi ei ole omasta gradusta pois, vaan päinvastoin, tukee oman gradun kehkeytymistä.

2.

”Milloin minun kannattaa aloittaa graduseminaari?” – Kysymykseen on täsmälleen yksi oikea vastaus: silloin, kun kykenet varaamaan aikaa seminaarityöskentelylle. Seminaarin aloittavien opiskelijoiden graduhankkeet ovat tyypillisesti vaihtelevissa vaiheissa. Tässä ei ole mitään ihmeellistä. Seminaarin voi aloittaa ryhtymällä täsmentämään gradun tutkimusongelmaa, tai sen voi aloittaa esittelemällä esimerkiksi harjoittelupaikassa hankitun aineiston alustavaa analyysiä, tai jotakin siltä väliltä. Olennaista on, että seminaari auttaa käynnistämään todella gradun tekemisen prosessin.

Seminaari kestää vuoden, siis nykyjärjestelmässä neljä lukukautta, ja jokainen osanottaja pitää kaksi seminaariesitelmää. Ensimmäinen esitelmä voi esimerkiksi perustella ja täsmentää tutkimusongelmaa, toinen esitelmä voi puolestaan esitellä aineiston keruun ja analysoinnin alustavia suuntaviivoja. Tutkimusongelman määrittäminen ja aineiston sekä sen analysoinnin kiteytyminen tuottavat yhdessä tutkimussuunnitelman, jonka turvin työ etenee tukevasti seminaarin päätyttyä.

3.

Gradun kehkeytyminen ongelma-alueen kirkastumisesta ja alustavasta jäsentymisestä valmiiksi tutkielmaksi on prosessi, johon pitää varata realistisesti aikaa. Vuosi ei ole liikaa, varsinkaan muiden opintojen, esimerkiksi sivuaineopintojen ohessa. Graduprosessin etenemiselle on olennaista kaksi asiaa:

(1) TYÖ. Prosessi ei etene ilman työtä. Ota siis gradun edistäminen osaksi säännöllistä viikko-ohjelmaa, ”lukujärjestystä”.

(2) TYÖN JÄSENTYMINEN. Oman työprosessisi hallitseminen edellyttää, että et yritä tehdä kaikkea kaiken aikaa. Jäsennä siis työprosessi pienemmiksi, toteutuviksi osiksi, joita voit edistää yksi kerrallaan. Kokonaisuus on tietysti taustalla, mutta ajoittainen keskittyminen yksityiskohtiin on paras tapa jäsentää kokonaisuutta edelleen. Sitä paitsi ratkaisujen löytyminen spesifeihin ongelmiin on lopulta tutkimustyön varsinainen suola. Keksijäänsä palkitsevat ratkaisut voivat vieläpä olla hyvin konkreettisia ja ”pieniä”, vaikkapa sitä, että löydät osuvan kieliasun kuvata metodologisia valintojasi tai perustella keskeisiä päätelmiäsi.

4.

Hyvän, itsellesi soveltuvan työskentelytavan löytäminen on suuriarvoista. Vapaakirjoittaminen on auttanut minua itseäni usein (ks. Merja Kinnunen & Olli Löytty, toim., *Tieteellinen kirjoittaminen*, Vastapaino 2002). Joka tapauksessa kannattaa aina, kun ajatus alkaa itää päässä, istahtaa ja kirjoittaa se muistiin. Kirjoittaminen ei ole sitä, että valmis ajatus siirtyy päästä paperille; kirjoittaminen on menetelmä työstää ja jopa kutsua esiin ajatuksia. Kirjoita ideat *kokonaisina*. Valmiiksi kirjoitetut tekstit, vaikkapa hätäisetkin, ovat aina käyttökelpoista raaka-ainetta myöhemmälle työstämiselle, sen sijaan pelkkiä ideoiden nimikkeitä tai ranskalaisin viivoin tehtyjä jäsennyksiä on vaikea herättää jälkikäteen henkiin.

5.

Lukuvuonna 2006-07 graduseminaarin alkamispäivämäärät ovat 11.9. ja 8.1. Seminaarin voit aloittaa joko syys- tai kevätkauden alusta, miten paremmin sopii. Syksy on ehkä parempi ajankohta aloittaa, jos olet vielä aivan alkuvaiheessa tutkimusongelman jäsentämisen suhteen. Kesä voisi (keväällä aloittaessasi) harmillisesti katkaista prosessin. Kevät voi sen sijaan olla osuva ajankohta aloittaa, jos olet varannut seuraavan kesän aineiston keruuta varten. Silloin sinulla on jo seuraavana syksynä aineistoa ja alustavia päätelmiäkin keskusteluun esitettäväksi.

Mutta olipa aloittamispäiväsi tuo tai tämä: Tervetuloa seminaariin!